

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 67/2010
15.10.2010

Asia Virantoimituksesta pidättämistä koskeva oikaisuvaatimus

Muutoksenhakija

A

Päätös, johon on haettu oikaisua

Puolustusvoimain komentajan päätös 28.10.2009 nro AF20963

Päätös virantoimituksesta pidättämisestä

Puolustusvoimain komentaja on 28.10.2009 päättänyt pidättää teknikkokapteeniluutnantti A:n virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Päätöksen perustelujen mukaan teknikkokapteeniluutnantti A on toiminut usealla tavoin vastoin sitä, mitä virkamieheltä ja ammattisotilaalta edellytetään valtion virkamieslain 14 §:n ja puolustusvoimista annetun lain 42 §:n nojalla. Saadun selvityksen perusteella A on ollut ensinnäkin vahvasti humalatilassa tapahtumahetkellä. A on tuolloin uhkaillut vahtiupseeria eli esimiesasemassa olevaa sotilasta. A on lisäksi käynyt käsiksi alaiseensa. Pääesikunnan henkilöstöosasto pitää asiassa erityisen raskauttavana sitä, että mainitut teot ovat tapahtuneet puolustusvoimien aluksella. Vaikka puheena oleva henkilöstö on ollut vapaavuorolla tapahtumahetkellä, se ei poista tai vähennä tapahtumien moitittavuutta. Ottaen erityisesti huomioon teknikkokapteeni A:n esimiesaseman ja hänen suhtautumisensa esimiehiinsä tapahtumahetkellä, hän on toiminut vastoin asemassaan olevan ammattisotilaan käyttäytymisvelvollisuutta. Tässä tilanteessa teknikkokapteeniluutnantti A tulee

pidättää virantoimituksesta, koska tapahtumat vaikuttavat merkittäväällä tavalla A:n edellytyksiin hoitaa tehtäviään.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut puolustusvoimain komentajan päätöksen kumoamista.

Esitutinnan perusteella ei voida todeta, että A olisi syyllistynyt virantoimituksesta pidättämisen perusteina käytettyihin tekoihin. Virantoimituksesta pidättämiseen johtaneet tapahtumat eivät ole vaikuttaneet eivätkä vaikuta hänen edellytyksiinsä hoitaa tehtäviään. A on mainittujen tapahtumien jälkeen hoitanut virkatehtäviään yli kolme kuukautta ennen virantoimituksesta pidättämistä.

Vastine ja selitykset

Puolustusvoimien Pääesikunnan henkilöstöosasto on vastineessaan todennut, että kuten puolustusvoimain komentajan päätöksestä ilmenee, A:n epäillään syyllistyneen muun muassa pahoinpitelyrikokseen alaistaan kohtaan, esimiehen väkivaltaiseen vastustamiseen vahtiuupseeria kohtaan sekä palvelusrikokseen. Kaikki epäillyt teot vaikuttavat merkittävästi ammattisotilaan edellytyksiin hoitaa tehtäviään.

A:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäviään.

Saman pykälän 4 momentin mukaan virantoimituksesta pidättämisestä päätäneen viranomaisen tulee seurata virantoimituksesta pidättämisen perusteita ja olosuhteiden muututtua tarvittaessa tehdä asiassa uusi päätös. Virantoimituksesta pidättämisen jatkaminen tulee ottaa viipymättä ratkaistavaksi virkamiehen sitä vaatiessa.

Saman lain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Puolustusvoimista annetun lain 42 §:n mukaan sen lisäksi, mitä virkamiesten käyttäytymisestä muualla laissa säädetään, ammattisotilaan on virkatehtävissään ja yksityiselämässään käyttäydyttävä siten, ettei hän menettele tavalla, joka on omiaan vaarantamaan luottamusta puolustusvoimille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon.

Asiassa esitetty selvitys

Esitutkintapöytäkirjan mukaan todistajainkuulusteluissa on ilmennyt muun ohessa, että A on Latviaan tehdyn laivastovierailun yhteydessä 7.8.2009 palannut kaupungilta ohjusveneelle siinä määrin päihtyneenä, että häntä on syytä epäillä sotilaan sopimattomasta käyttäytymisestä. Alukselle paluun jälkeen A oli messissä ollessaan vastustellut aluksen päällikön kapteeniluutnantti B:n käskyä mennä vaihtamaan siviilivaatteet virkapukuun. Aluksen päällikön kertoman mukaan A oli myöhemmin palannut messiin yllään vain virkapaita, alushousut ja suihkusandaalit. A oli myöhemmin kieltäytynyt noudattamasta vahtipäällikön neuvoa jäädä mesiin sohvalle nukkumaan sen jälkeen, kun C:n oli todettu oksentaneen hytissä. A oli sen sijaan uhannut heittää C:n ulos hytistä. Kansivahtiupseeri D:n kertoman mukaan A oli messin sulkemisen yhteydessä uhannut häntä tappamisella ja pahoinpitelyllä sekä heristellyt nyrkkiään hänen nenänsä edessä, koska D ei ollut anniskeluajan päätyttyä suostunut myymään A:lle alkoholia. Kansivahtiupseerin tehtäviin on 6.8.2009 päivätyn käskyn mukaan kuulunut alkoholikaapin lukitseminen anniskelun päättyessä, joten D on ollut suorittamassa hänelle käskettyyn vahtipalvelukseen kuuluvaa palvelustehtävää.

D ja yliluutnantti E ovat kertoneet kuulleensa noin kello 0.30–1.00 C:n ja A:n hytistä kovaa meteliä ja huutoa. Heidän tullessaan hyttiin A oli sanallisesti raivonnut C:lle, joka makasi lattialla kylkiasennossa ilmeisen tiedottamana. E on kertonut antaneensa A:lle uudestaan neuvon mennä messin sohvalle nukkumaan. A oli silloin jonnekin poistunutkin. Hetken kuluttua meteli hytistä oli kuitenkin alkanut uudestaan, ja paikalle mentyään D ja E olivat tavanneet A:n lattialla makaavan C:n kimpussa ja yrittämässä raahata tätä ulos. D oli nähnyt A:n potkivan C:tä "kevyesti" niskan ja takaraivon seutuville. E oli puolestaan nähnyt A:n painavan C:tä jalallaan "aika raskaan näköisesti" jonnekin alavartalon alueelle ja samalla repineen tätä toisesta kädestä. D:n kertoman mukaan A oli myös tässä tilanteessa käyttäytynyt uhkaavasti häntä kohtaan ja uhannut lyödä häntä kasvoihin sekä uhannut tappaa sekä C:n että hänet. Vammoja C:llä oli todettu vasta seuraavana päivänä, jolloin hänen oikean silmänsä oli todettu olevan mustana. Terveystenhoitaja ja lääkäri ovat todenneet muut vammat 11.8.2009.

C on kertonut esitutkinnassa, että hän muistaa pahoinpitelyn alkaneen hänen maatessaan vielä sängyssä. C oli herännyt siihen, että häntä oli läiskitty päähän sekä avokämmenellä että nyrkillä sekä revitty alas sängystä, väännetty kädestä, tallottu potkittu ja yritetty raahata ulos. C oli ollut täysin kykenemätön puolustautumaan eikä tajunnut, mistä oikein oli kysymys. C oli tunnustanut kimpussaan olevan henkilön A:ksi. Raivon vallassa kiroillut A oli pahoinpidellyt C:tä siihen asti, kunnes yliluutnantti E ja kersantti D olivat tulleet paikalle lopettamaan pahoinpitelyn.

Kirurgian erikoislääkäri on 11.8.2009 merkinnyt sairauskertomukseen C:llä olevan seuraavat vammat: C:n oikea silmä on mustana ja vasen ohimo aristaa. Hänen oikea olkapäänsä on kipeä ja ollut aluksi voimaton. C:n lapaluun olkalisäkkeessä on mustelma, oikeassa kyynärpäässä rupi ja vasemmalla rintakehällä edessä mustelma. C:n oikean käden puristusvoima on vasenta hei-

kompi, hänen vasen ranteensa aristaa ja hänen oikea lonkkansa on palpatoitava.

Johtopäätös

Esitutkinnassa ilmenneen perusteella on ollut todennäköistä syytä epäillä A:n esiintyneen silmin nähden päihtyneenä puolustusvoimien aluksella, uhanneen väkivallalla vahtipalveluksessa olevaa kansivahtiupseeria sekä pahoinpidelleen alaistaan. Etenkin esimiehen vastustaminen väkivallalla uhkailemalla ja alaisen pahoinpitely ovat tekoja, jotka ovat omiaan vaarantamaan luottamusta puolustusvoimille kuuluvien tehtävien asianmukaiseen hoitoon. Epäiltyjä rikoksia koskevilla tutkimuksilla ja niiden perusteella mahdollisesti nostettavalla syytteellä voi näissä olosuhteissa olla vaikutusta A:n edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä.

Toisenlaiseen arvioon ei ole aihetta päätyä sillä perusteella, että A on tutkintaan johtaneiden tapahtumien jälkeen hoitanut tehtäviään ennen virantoimituksesta pidättämistä yli kolmen kuukauden ajan. Se, ettei päätöstä virantoimituksesta pidättämisestä ollut tehty aiemmin, on johtunut siitä, että Pääesikunnan henkilöstöosasto on nähnyt välttämättömäksi odottaa esitutkinnan valmistumista saadakseen riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi. Lisäksi syyteharkintaan edennyt tutkinta vaikuttaa virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäviään todennäköisemmin kuin vielä poliisin tutkittavana oleva asia.

Puolustusvoimain komentajalla on siten ollut lailliset perusteet teknikkokapteeniluutnantti A:n pidättämiselle virantoimituksesta. Puolustusvoimain komentajan päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 14 § 2 momentti, 40 § 2 momentti 1 kohta ja 4 momentti
Laki puolustusvoimista 42 §

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, A. Nieminen, M. Nieminen ja Keturi sekä varajäsenet Simola ja Bäck.